

ПЕЛЬМЕНИ 3 БЕЛЫМ... СНЕГАМ

Пасля першых жа праглядаў мастацкай стужкі «Іронія лёсу, або 3 лёгкай парай!» у лазню на фінішы года пайшлі многія, у тым ліку і Міхал Пятровіч. З часам да яго далучыліся старэйшы сын Андрэй і сусед па лесвічнай пляцоўцы Косця. Разам яны парыліся-мыліся, разам адпачывалі і душой, і целам. Адзінае, у адрозненне ад герояў кіно, не пілі — нават піва.

Дык вось на календары было 31 снежня. Мужчыны прыцемкам і пехам вярталіся з лазні. Машыну пакінулі на стаянцы, бо ведалі, што бліжэй да пад'езда ў гэты час наўрад ці прыпаркуешся. Ды і небяспечна ў навагоднюю ноч, бо хто-небудзь п'яны можа выламаць бакавое люстэрка (як гэта ўжо здаралася) альбо пашкодзіць кузаў петардай...

Да свайго двара мужчыны дайшлі моўчкі (хіба белы снег парываў пад іх чаравікамі). А ўжо там машынальна зірнулі на ўласныя вокны, балазе гэта нізка — першы паверх.

Аднак што гэта — нехта пад імі поўзае?

Пераглянуліся, сцішылі хаду.

— І што мы тут шукаем? — спытаў Косця, падышоўшы бліжэй. — Злая махаха выправіла падснежнікі збіраць?

— Не, гэта я свайму Васю хацела падарунак зрабіць, — шымагаючы носам, прагаварыла Ліза, іх суседка зверху. — Пяльмешак наляпіла з белымі грыбамі... А ў маразілку, бачу, не лезуць — месца няма. Дык я на балкон іх вынесла, паднос на парэнчы паставіла... Дзверы не паспела зачыніць: сабака следам — і пельмені мае на снег... Цяпер во збіраю.

— Давай суды міску, а сама ў хату бяжы, — пашкадавалі яе мужчыны, — а то змерзнеш зусім ды, крый бог, захварэеш. Мы самі ўсё падбярэм і прынясём.

...Так бы яно і было, відаць, але жонцы Пятровіча не хапіла маянэзу, каб заправіць салату. У краму яна адправіла дачку. А тая, убачыўшы тройку мужчын, захопленых пошукам, тут жа ўляцела ў кватэру і аб'явіла:

— Мама, там наш тата з Андрэем і Косцем поўзаюць ля пад'езда. У дом зайсці не могуць.

— Во! А я ж ведала, што іх паходы дабром не скончацца! Ну зараз выдам! — паабяцала маці, хапаючы качалку і выбягаючы з кватэры...

Што было далей, можна толькі здагадацца. Добра, што мужчыны былі цвярозыя. І што добрую справу рабілі, хоць і на карачках.

А. Клемянок,

г. Смаргонь.

МАЛАДОСЦЬ — УСЁ ДУРНОСЦЬ

...Унучка перад Калядамі стала прыбіраць у хаце, нешта непатрэбнае выкідваць. Гляджу, а там і пусты флакончык ад духоў, і цюбікі памады. Кажу, што некалі рэшткі яе змешвалі ды варылі. Унучка не верыць. Але ж гэта — было.

Гадоў з пяцьдзясят таму вярнуўся з войска мой старэйшы брат Лёнік, і перамены ў ім мы ўбачылі адразу. Да службы на нейкія вечарынкi ён наогул не хадзіў, на дзевак — не глядзеў, а тут раптам ніводных танцаў не прапускае. І полькі выдае такія, што аднойчы аж падэшва адарвалася.

Прыгожы ён быў кавалер: акуратна адзяваўся, не курыў, не выпіваў без важкай нагоды, ведаў шмат анекдотаў... Карацей, ніводзін белы танец ён каля сцяны не стаяў — хінуліся многія дзяўчаты. А сам ён выбраў адну — Алу, сваю былую аднакласніцу, бо яна і праўда за тры гады яго службы ў стройную красуню вырасла, проста «кроў ды малако»,

прычым малако — не з фермы. Дзеўка, дачка ўчастковага, працавала ў школе піанерважатай і да Лёневых заляцанняў ставілася спачатку досыць паблагліва. Але ж, зноў не паступіўшы на юрфак, змянілася, нават у грыбы з ім стала хадзіць. Ды і бацькі яе, падобна, казалі, што ну яе з той вучобай. Хлопец не пустадомак, не п'янтос — можна і замуж ісці.

А таму нейкім чудаўным вечарам Ала намякнула Лёніку, што ў іх плануюцца невялічкія дакопкі, і што ён можа смела прыходзіць у сваты.

Пачуўшы гэта, акрылены брат злётаў у другі канец вёскі, дамовіўся з хросным бацькам, дзядзькам Антосем. Сватанне планавалася на суботу, а ў пятніцу Лёня зноў сустракаўся з Алай...

Трэба заўважыць, што касметыкай у вёсцы тады амаль не карысталіся — гэта лічылася прыкметай ледзь не разбэшчанасці, ды і дзе было яе ўзяць — іншым дзяўчатам. А вось у Алы яна была (не ездзіць жа ў горад без макіяжу, не хадзіць жа без яго ў клуб, а тым больш — перад сватаннем).

Карацей, пад вечар той пятніцы яна, помню, прыпынілася каля нашай хаты. Мусіць, хацела, каб мы ўсе паглядзелі, як яна выглядае... І было на што: яркія вусны, чорныя бровы, ружовыя шчокі, блакітныя цені...

Не дзіва, што Лёня з тога спаткання прыйшоў толькі пад раніцу (маці ўжо ўстала карову даіць), адразу ж заснуў і адразу, можна сказаць, прачнуўся. Выпіў сырадою, сказаў, што ў роце плячэ, быццам кроплівы нажаваўся. Папрасіў кіслага малака, потым сыроваткі, яблыкаў, але ўсё было марна: Лёня ўвесь час пляяўся.

Мама стала распытваць, што ён піў альбо еў? «Нічога, — сказаў, — толькі... цалаваўся».

Тым часам з'явіўся дзядзька Антось, вялікі аматар халяўнай чаркі, і першае, што параіў, — спаласнуць рот гэралкай.

Гэта дапамагло, але ненадоўга — пакуль закусвалі. Прыйшлося наліць яшчэ, а потым яшчэ...

Сталі думаць, што рабіць са сватаннем. Сказаць праўду — ніхто не паверыць, бо нявеста (дзядзька Антось міма хаты праходзіў і бачыў) — жывая-здоровая, ёй хоць бы хны. «Значыць, — гэта хросны параіў, — трэба пачакаць: калі Ала і праўда любіць, то прыбяжыць сама, а калі не любіць — дык навошта яна табе трэба?»

Чакалі яны гадзіны са дзве. Марна: ніхто не аказаўся...

Назаўтра, добра адпляваўшыся, Лёнік пайшоў пакаяцца, але ўчастковы яго нават да хаты не падпусціў, бо ўся вёска ўжо гаварыла, што жаніх знайшоў-такі ў дзеўцы загану. Ніхто не ведаў, якую, але ж языкамі пляскалі ўсе.

У выніку дзён праз колькі Ала з'ехала ў райцэнтр, уладкавалася на работу ў пашпартны стол і неўзабаве выйшла замуж за нейкага лейтэнанта.

Не так, як думаў спачатку, склаўся лёс і ў Лёніка. А таму і сваёй унучцы, і ўсім дзяўчатам я казала і кажу, што найлепшая касметыка — гэта маладосць!

В. Лапцёнак,

г. Баранавічы.

Ад яе ж. Сёлета гэта — першая падборка вясёлых і праўдзівых гісторый з жыцця чытачоў «Звязды», а значыць, самы час паведаміць, што ў газеце яны друкуюцца з пачатку... стагоддзя, апошнім часам — па пятніцах і ў рамках конкурсу на найлепшую. Вызначае іх невялічкае рэдакцыйнае журы ў складзе **першага намесніка галоўнага рэдактара спадарыні Наталлі Карпенкі, спецыяльнага карэспандэнта Веранікі Канюты і вядучай рубрыкі Валянціны Доўнар. Што пры гэтым (у першую чаргу!) улічваюцца меркаванні вялікага чытацкага журы, сябрам якога можа стаць любы ахвотны. І спатрэбіцца для гэтага зусім няшмат: цягам года ўважліва чытаць усе падборкі, ацэньваць кожную гісторыю (плюсам-мінусам, тройкай-пяцёркай-дзвяткай, птушачкай...) з тым каб на фінішы года перачытаць усё (альбо найлепшае), скласці сваю дзясятку (з пазнакай даты публікацыі, аўтара і загаловка) і даслаць у рэдакцыю. А ўжо тут...**

Тут і зараз ідзе карпатлівая праца: вызначаюцца пераможцы 2018 года...

Даслаць свае меркаванні пакуль не позна. А ўжо гісторыі — дык сам Бог загадаў, бо свет захаваўся таму, што смяяўся... І думаў.

Пішыце!

КОТ І НОВЫ ГОД

...Гэта сёння я ведаю, што «Свіцязьнка» — адна з трох балад знакамітага беларуска-польскага паэта Адама Міцкевіча, што яна прысвечана возеру Свіцязь. А ў далёкім 1968-м так называліся звычайныя карамелькі. Тады навошта, спытаеце, пра іх нешта казаць? Ды вось паслухайце.

Ішлі апошнія дзянькі і таго снежня, і таго ўжо вельмі далёкага года. На вуліцы быў добры мароз і сумёты аж да самых стрэх. Пад нашай, у прыватнасці, расло пяцёра дзяцей. На той час старэйшаму брату было шаснаццаць гадоў, малодшаму — восем, а паміж імі — мы, тры сястры адна з-пад адной. Упяцёх 30 снежня мы схадзілі ў школу на ранішнік, атрымалі хай невялікія, але ж падарункі ад Дзеда Мароза. (Дарэчы, папяровыя пакункі для іх мы рабілі самі на ўроках працы. І ўпрыгожвалі, хто як мог.)

У гэты ж дзень мама са старэйшым братам звычайна хадзілі па елку. Лясы ў нас былі прыгожыя, прасторныя. Дрэўцы ўсе — як на малюнках: адно харашэй за другое. Таму і бегалі яны ад елкі да елкі — выбіралі найпрыгажэйшую.

Але ж вось нарэшце наша красуня дома. Раніцай брат абсек ніжнія галінкі і паставіў яе ў вядро з пяском. Абрэзаныя лапкі паклаў у сенцах і каля парога ў зале. Водар стаў — не надыхацца! Хацелася як найхутчэй павыцягваць ды паразвешваць цацкі. Іх у нас мала было: вялікая «залатая» шышка, гадзіннік і пяць чырвоных шароў, якія наш татачка прывёз з Эстоніі. Словам, месца на галінках заставалася шмат, і яго мы «запаўнялі» камячкамі ваты, прыгожымі сняжынкамі, якія наша мама выразала са школьных сшыткаў, развешвалі самаробныя папяровыя гірлянды-ланцужкі, а ў той год — яшчэ і трыста грамаў цукерак. Яны былі загорнуты ў цёмна-блакітныя паперкі, пасярэдзіне якіх, на залатой палосцы з фольгі, было надпісана «Свіцязьнка».

Так-так — вы здагадаліся — цукеркі былі вельмі падобныя на цацкі. На нітчках мы павесілі іх на ёлку, і яна стала проста казачнай! Месячык поўняй свяціў у вокны (яны былі аздоблены кароткімі фіранкамі з накрухмаленай марлі), ёлка зіхацела...

Мы, шчаслівыя, палеглі спаць недзе пасля 12. А гадзіны ў дзве ўжо прачнуліся ад моцнага грукату: наша ёлка, наша прыгажуня... ляжала на падлозе.

Што адбылося, чаму? Дрэнна паставілі?

За справу ўзяліся яшчэ раз і зрабілі ўсё як належыць, аднак праз гадзіну-другую мы зноў прачнуліся ад грукату...

Прычыну падзення ёлкі мы знайшлі ў наступны вечар. Заўважылі, што нашай прыгажуняй любуецца яшчэ і кот. Спачатку — на адлегласці, потым падыходзіць бліжэй, садзіцца, кранае лапкай галінку. Цукеркі, ну вядома ж, пачынаюць рухацца і яшчэ больш блішчэць. Кот скача вышэй, каб злавіць іх і... Ёлка падае.

Вось такія былі прыгоды са «Свіцязьнкай». Злачынца ў іх выніку, вядома ж, не пацярпеў. Цукеркі мы потым з'елі. І пра той Новы год, напэўна, забыліся б, калі б не кот.

Н. Сіманав,

Чэрвеньскі раён.

Рубрыку вядзе Валянціна ДОЎНАР.

Неасабісты суб'ектыў

Пра людзей. Навагодняя быль

Як паездка ў маршрутцы можа вярнуць веру ў добрае

На прыпынку на ўскраіне Баранавіч мінскай маршрутку ў першы дзень новага года чакала чалавек шэсць. Што яна з вакзала прыйдзе амаль запоўненая — ніхто не сумняваўся: назаўтра працоўны дзень, ехаць шмат каму трэба. На старэнкай іншамарцы да прыпынку пад'ехаў пажылы дзядзька, высадзіў маладуку пару — па ўсім відаць, дачку і зяця. З імі быў чорны даўганогі сабака, пэўна, сямейны любімчык — з абсалютна шчаслівай мордай віляў хвастом, скакаў па мокрым снезе, спрабаваў лізнуць у гаспадыні то руку, то твар, радасна абнюхваў усіх прысутных на прыпынку. Усе ўсміхаліся: Новы год усё-такі, дый сабачка бяскрыўдны, чысценькі... Пакуль не высветлілася, што сабачка не праводзіць мінскіх гасцей, а сам едзе ў маршрутцы на правах пасажыра.

Вось тут і пачалося. У мікрааўтобусе, які падышоў у прызначаны час, месцаў хапала ўсім — яны рэзервуюцца загодзя, асоба пасажыра на ўваходзе ідэнтыфікуецца кіроўцам па імені і нумары тэлефона. Здавалася б, хвалявацца няма чаго. Але ж, самі ведаеце, хочацца сесці, дзе зручней. Тым больш два месцы спераду за спінай шафёра былі свабодныя. Усе, хто садзіўся на прыпынку, нацэліліся менавіта на іх. Але кіроўца першых, хто зайшоў, папрасіў іх не займаць, пакінуць для пасажыраў з сабакам (яны прапусцілі ўсіх перад сабой і цярпліва чакалі, пакуль уладкуюцца іншыя, каб не ствараць нязручнасцяў). І мы — трэба дык трэба — пасунуліся далей, на заднія сядзенні, якія, канешне, не такія зручныя, але ж ехаць усяго нейкія паўтары гадзіны.

ПРАЎДА, меркавалі так не ўсе. Маладая дзяўчына, нібы не чуючы просьбы кіроўцы, ўсперлася на пярэдняе сядзенне. Прычым зрабіла гэта дэманстратыўна і на ўсе просьбы прайсці далей у салон груба адказвала: «Дзе захацела, там і села, і нікуды пераходзіць не буду. І побач са мной сабака нават у намордніку не паедзе, я іх цярпець не магу, гэтых псін». Кіроўца нешта даводзіў ёй пра тое, што правілы перавозак не парушаюцца, але дзеўка сядзела, як каля, закапыліўшы губу і дэманстратыўна глядзячы ў акно. Пара з сабакам заставалася на вуліцы. Астатнія прыгаломшана за ўсім назіралі. «Нахабства — другое шчасце», — ціхенька ўздыхнуў хтосьці.

«Людзі, ды што ж мы, не людзі! — выдыхнула маладая дагледжаная жанчына. — Дзяўчына, у вас сумленне ёсць? Няўжо так цяжка перасесці на іншае месца?» — «Не буду!» — як дзяцел, дзяўбла яна сваё. «Можа, ёй блага становіцца ў дарозе, таму яна спераду села?» — спагадліва спытаўся дзядзька з вялікай валізкай на каленях. «Нічога мне не блага. Проста я гэта месца заняла, а сабак цярпець не магу. І нікуды не сыду. Справа прынцыпу», — адрэзала дзеўка і зноў адвярнулася да акна.

У маршрутцы ўсчаўся вэрхал. Хтосьці папракаў дзяўчыну ў адсутнасці спагадлівасці і сумлення, хтосьці абураўся, што маршрутка ніяк не паедзе, хтосьці прапаноўваў пасадзіць сабаку ў багажнае аддзяленне, аўтарка гэтых радкоў прапанавала сесці побач з сабакам, калі ўпартая пасажырка так яго баіцца. Кіроўца нешта тлумачыў, пачынаў нервавацца, маладыя гаспадары сабакі цярпліва маўчалі на вуліцы, сама жывёлка зазірала ім у вочы, не разумеючы, пэўна, што ўвесь гармідар з-за яе. Нарэшце ператасаваліся, памянjalіся месцамі, цягаючы за сабой рэчы, вызвалілі два сядзенні не спераду, але разам, на якія і ўладкаваліся маладыя, пасадзіўшы паміж сабой гадаванца, які за ўсю дарогу пасля не выдаў нават шораху. Перамяшчэнне не пакінула раўнадушным нікога — нехта перасаджваўся, нехта саступаў, хтосьці пасоўваўся, хтосьці раіў, куды лацвей паставіць сумку. І ўсё ўжо было не напружана, нават весела: Новы год усё-такі. Толькі дзеўка на першым сядзенні сядзела яе скала.

Ехалі (акрамя нашай незадаволенай спадарожніцы) таксама весела — размаўлялі, жартавалі адно з адным — вырашэнне агульнай праблемы расшавяліла і прымусіла зняць навушнікі, адарвацца ад экрана смартфона, зацікаўлена паглядзець на людзей вакол. Праз гадзіну ўсе ведалі, што сабачку завучэ Лордам, што дзядзька з валізкай едзе віншаваць у сталіцу ўнукаў, якіх у яго «ажно шэсць», што жанчына, якая абуралася, чаму не едзе, спазняецца на дзяжурства — яна працуе санітаркай у балыніцы. Шчыра — такой харошай, цёплай паездкі ў маім вандроўным жыцці даўно не было. Можа, таму, што быў першы дзень Новага года?

У Мінску, выйшаўшы з маршруткі, злосная дзеўка паслізнулася і ўжо гатова была бразнуцца ў брудную снежную кашу. Яе ззаду, не даўшы ўпасці, падхапіў... гаспадар Лорда. «З Новым годам!» — весела сказаў ёй. А Лорд злаўчыўся і лізнуў яе ў нос...

Такая вось непрыдуманая навагодняя казка ў першы дзень 2019-га здарылася. Значыць, усё ў нас з вамі, людзі, будзе добра.

Алена ЛЯЎКОВІЧ.